

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben azv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.
Előzetes díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

VI. évfolyam.

Vasárnap 1897. évi szeptember 12-én.

37. szám.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk köréből.

„Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete“ f. hó 4-én Dr. Seemayer Károly elnökle alatt választmányi ülést tartott, mely alkalommal első sorban Perjéssy Lajos áll. főreál. isk. tanár, egyl. titkár tett jelentést az egyesülethez érkezett ügyiratok és folyó ügyekről.

Az ország minden részéből közel száz megkeresés érkezett, melyekben cseregyermekket és gyermekjátótársakat (bonne) kérnek.

Sajnálattal említi fel a jelentés, hogy az ajánkozó magyar cseregyermeknek csak igen csekély töredékét lehet elhelyezni városunkban. A mióta községi népiskoláinkba behozatott a magyar tannyelv, s mióta a polgári leányiskolák oly nagy sikereket mutatnak fel a magyar nyelv tanításában, a verseezi szülők nem érzik szükségét annak, hogy gyermekeiket más városokba küldjék. Mindamellott 14–15 gyermeket még is sikerült elhelyezni az egylet közvetítésével s a tanítók szives közbenjárásával.

Sokkal nagyobb eredmény és siker koronázta azonban az egylet fáradozását a gyermekjátótársak és bonnek elhelyezésénél. Sok szegény leánygyermek (több esetben idősebbek is) talált alkalmazást előkelő társadalmi állású családoknál, hol családtagokul tekintetnek, művelődnek és elsajátítják a magyar nyelvet. A szülék ezen igazi jótéteményért hálával emlegetik az egylet jótékonyágát.

Az egyesület 10 éves munkásságát ismertető füzet (kivánatra készséggel megküldi az egyleti titkár) és a mellé csatolt felhívás jelentékeny erkölcsi és anyagi hasznot hozott az egyesületnek. Megyék, városi törvényhatóságok, egyesületek, társulatok ismét számmal léptek be az egylet örökös és alapító tagjai sorába. Így: Desseffy csanádi püspök 100 frt., Szeged város, Debreczen város, Ugoosa vármegye 50–50 frt., Pest vármegye 25 frt., Hazai magyar aszfalt reszvénytársaság, Sáros megye, Hódmezővásárhely, Kunfélegyháza, Mezőtúr város, Békés megye, Jász-Kun-Szólnok megye, Arad város 20–20 frt., Nagy-Károly város 13 frt. 80 kr., Losonc város 10 frt. 50 kr., Győr város, Székesfehérvár, Magyar Takarékpénztárak reszvénytársaság 10–10 frt., Somogy vármegye 6 frt. 42 kr., Esztergom megye, Nagy-Körös város, Czegléd város 5–5 frt., Hont megye 4 frt. 72 kr., Szathmár megye 3 frt. Heves megye alispánja, Kezdivásárhely 2–2 frt., Csenger főszolgabíró 1 frt. küldött.

Braun Frigyes pénztárnok jelentése szerint a fenti összegek végleges elszámolása és könyvelése nélkül is van az egyesületnek 3041 frt. 21 kr. készpénze. Az egyesület 3000 frtot, mint gyümölcsöző tőkét a polgári takarékpénztárban helyez el. Az egyesület ez évi kiadása eddig 339 frt. 68 krt. tett ki, melyből 200 frt a magyar szintársulat szubventionálására fordított. Minthogy a Délvidéki sziniszövetkezet társulata már október hónapban kezdi meg előadásait, a bérletgyűjtés ügyé-

ben sürgős intézkedés tétetik. Az egylet tagjait, városunk hazafias közönségét tisztelettel kéri a választmány, hogy az évad biztosítása ügyében minden tőlük telhetőt elkövetni sziveskedjenek. A magyar királyi állami főreáliskola szegény sorsú, de a magyar nyelv elsajátításában kiváló előmenetelt tett jeles tanulók közül következők kapnak ingyen iskolakönyveket: Podou János, Gvozdenov Sziva, Bakálovits Gábor I. oszt.; Mayer Ferencz, Reecán István, Becsky Lajos, Neustadt J. II. oszt.; Radák Mihály, Unterholz Márton III. oszt.; Heim Márton, Radák János IV. oszt. Weisz Dezső, Székely József V. o.; Wolszky László és Elekes Pál VI. oszt. és Dreszl József VIII. oszt. tanulók. Feltételezen ingyen könyvet kapnak még: Kelemen Mihály, Sedelmayer Béla, Lyuba Kornél és Loosz Vilmos tanulók. A könyvek kiosztásával Dékány Lajos áll. főreál. isk. tanár egyleti könyvtárnok bizatott meg.

Az egyesület ily czélra eddigelé évenként körülbelől 200–200 kororonát ajándékozott s nagy hálára kötelezte le magairánt, a szegényebb sorsú szüléket.

Az ingyen iskolakönyvek beszerzésében, — mint azt Seemayer János kir. tan. polgármester a mult közgyűlésen nagylelküleg megígérte — a város tekintetes tanácsa is segítséget nyújt az egyesületnek, mely nagylelkűségeért fogadja, úgy a választmány, mint a szülők háláját és köszönetét.

Tárca.

Villamvilágításunk.

— A „Délvidék“ eredeti tárcája. —
Írta: Szalay Lajos

Most, a mikor mindinkább közeledünk azon stádium felé, hogy városunk minden egyes utcája villamvilágítással lesz ellátva, talán nem lesz érdektelen ha egyet-mást elmondunk ezen világítási módozatról, amely oly rohamos léptekkel foglal magának napról napra nagyobb tért az egész földkerekségén.

Elmondhatjuk egész bátran, hogy századunk a világítás korszaka s hogy még öregapáink is csak sötétben tapogatóztak nem régiben.

A tudomány minden szaka fejlődött folytonosan az évszázadok hosszú során át, egyedül az emberi munka által reprodukálható mesterséges világítás módozata maradt évszázadokon, sőt évezredekken kereztül ugyanaz, az ősrégi, a minőt még talán Istenben boldogult közös ősapánk, Ádam talált ki egy sötét este mulatság gyanánt.

Hisz igaz, hogy nappal volt mindig elég világítás a nap jóvoltából, éjjel pedig a sok csillag s a hold elegendő világosságot adott, s ha igaz, hogy őseink este nem szoktak hazulról elcsavarogni, hanem a tyukokkal együtt

ők is nyugalomra tértek, úgy nem is csoda, ha nem sokat tördtek azelőtt a mesterséges világítással.

Századunkban, ahol a közlekedési eszközök a távolságokat úgy szolván megszüntetik, s az éj ép oly szerepet játszik egyes üzletágaknál a munka tekintetében, mint a nappal, az ember kényserítve, lett hogy a régi világítási módozatot javítson s új czélszerűbb módozatot találjon ki.

Ha 30–40 évvel megyünk is csak vissza, a legtöbb helyen a méces pislogott még. Zsir, vagy olajba egy darab sodrott kanócot tettek, azt meggyújtottak s kész volt a világítás. Hogy ez a legegyszerűbb világítási módozat, az az egy már igaz, s évezredekken keresztül meg is voltak ezzel őseink elégedve. Nem kell öregembernek lenni, hogy visszaemlékezhezzék valaki a stearin gyertya térfoglalásáról a fagygyertya birodalmában s az első petroleum lampak is alig érték el még a rendes férfiúi kort. A gázvilágítás, a melynek segélyével az éjszakákat nappallá lehet varázsolni, a természeti erők felhasználása vagy a szén átalakítása által. Ott hol természeti erők allanak rendelkezésre, mint nagy vizesések, ott ezen, eddig a természet által elpocsékolott erőt turbinák segélyével felfogják, ezen erővel hajtják a villamosgépeket, áramot fejlesztenek. Ott, ahol nincs ily természeti erő, mint például nálunk Verseczen, ott a szén elégetése által a vízből gőzt produkálnak s a gőz-

gépek segítségével kell a villamosgépekben áramot előállítani.

Már Davy, a híres angol tudós megkísérette a villamos áramot világítási czélra felhasználni és 1813-ban a párizsiaknak már bemutatta, hogy a villamos áram két érintkező szénúcson mily gyönyörű fényt allit elő. Az ivlámpa tulajdonképeni feltalálása tehát már e század elején történt, s ezen nem is történt valami nevezetes változás. Annál inkább az izzólámpán! Az első izzólámpásra King mérnök szerzett szabadalmat 1845-ben, csak hogy az ő izzólámpái még a kezdetlegesség stádiumában voltak. Swan, Maxim és Edison voltak azok, akiknek nevéhez fűződik az az izzólámpa a minőt ma használunk. A jelenlegi izzólámpa áll egy teljesen légtelen és légmentes üvegtörtekből, melybe egy meghajlitott vékony kis szénszalacska van beforrasztva úgy, hogy kívülről annak mindkét vége fémsodronyba végződik, melyeket villamos árammal összekötve a szénszalacska izzóvá, világítóvá válik. Az egész a lehető legegyszerűbb dolog s mégis mennyi időbe, mennyi fáradságba került, míg egy ilyen izzólámpát sikerült előállítani.

A szénszalacska hosszán kívül vastagsága határozza meg, hogy hány normál gyertya erősségű fényt lehet egy bizonyos erősségű áramból tetszés szerint felhasználni, s hogy mennyi ideig tart el egy izzólámpás az meg attól függ, hogy mily jól van elzárva a levegő

NAPI HIREK.

Személyi hírek. Pálffy Elemér főispánunk múlt csütörtökön Sztubnyáról, hol a nyár egy részét töltötte, székhelyére Verseczre visszaérkezett. — Jovanovich Szilárd, a moraviczai kerület országgyűlési képviselője elutazott a tatai király-hadgyakorlatokhoz, melyeken mint a cs. és kir. 5. sz. hadtestparancsnoksághoz beosztott polgári biztos vesz rész —

Keresztszentelés. Ma vasárnap délelőtt egy egy diszes új keresztet szentelnek fel a kalvaria hegyen. Az ünnepély 7 órakor misével kezdődik s a templomból indul a körmenet a kápolnához, hol a felszentelés történik.

Eljegyzés. Dr. Adelmayer Ferencz helybeli ügyvéd, a „Reform” szerkesztője, eljegyezte Dettáról Buchmann Vilma kisasszonyt Hack Róbert helybeli fűszerkereskedő sógornőjét. Gratulálunk!

Városi közgyűlés. Az e hónap 20-án fog megtartatni.

Eljegyzés. Berecz Sándor helyb. törekvő fiatal kereskedő a múlt napokban eljegyezte Schulcz L. helybeli temetkezési intézettulajdonos leányát Malvin kisasszonyt.

A katolikus congressusi választások ügyében a múlt Csütörtökön a 7 tagból álló központi bizottság ülést tartott, és a beadott összes szavazatokat megszámlálván, megállapította, hogy Vadász Zsigmond módosi ügyvéd 206 szótobbssal volna elonyben Dr. Seemayer Károly verseczi ügyvéd ellenjelölttel szemben. De több községben feltűnő szabálytalanság történt, ezen választások lezárásával Dr. Seemayer Károly előnyére maradna 372 többség. Ez értelemben döntött a központi bizottság 4 szóval 3 ellen. A kisebbség Vadász érdekében bejelentette fellebbezését. Legfeltűnőbb a kitgasolt választások közül a módosi, a hol a választási ténykedés lefolyása alatt maga Vadász Zsigmond, mint bizottsági jegyző szerepelt, pedig általános követett szabály és köztisztesség szerint jölnének, mint ilyennek még látszatját is kerülnie kell annak, hogy a választókat befolyásolni akarná, van is magán tudomásunk arról, hogy a módosi választók közül többen, a kik Seemayerre akartak volna szavazni a fenti nagyon furcsa eljárás következtében tartózkodtak a szavazástól.

A közégi népoktatási tanintézetekbe városunkban beiratkozott 681 fiú és 654 leány, összesen 1335 elemi iskolai tanuló; a polgári leány iskolába 221 növendék. Ha ezekhez hozzávesszük még a szerb felekezeti iskolákat, a Mayering és Gerő-féle magániskolák novende-

behatásától az üveggömb. A levegőben izzó testek elégnék s az a kis szénzsal az izzólámpában a levegő hiány miatt nem éghet el, azart tart oly sokáig, míg végre rázkodás vagy esetlegas levegő behatolás folytán megy tonkre. Hiram Maxim a gyorstüzelő agyu feltalálója jött először arra a gondolatra, hogy levegő helyett, melynek oxigenja táplálja az égést, közönséges világító gazzal töltötte meg az izzólámpa üvegkörtéjét, melybe kartonpapírból készült szénzálacska volt legmentesen beforrasztva. A villamosáram bebocsátásakor a szénzálacska izzásba jött, a világítógáz széntartalma lerakódott reá egyenletes rétegben. A világítógáz tédniük maga ég, de az égést nem táplálja s így az izzószénzálacska sem éghetett el. Később bambuszszálakból készítették a vékony szénzálakat, jelenleg pedig csakis cellulozéból, ami minden növénynek az anyagát képezi. Edisoné az érdem ebben a tekintetben, aki az izzólámpát a mai formájában először állította elő.

Az ember ha valami finom munkát lát, rendszeren azt gondolja, ezt gépekkel állítottak teljesen elő.

Az izzólámpánál ez nem úgy van, az teljesen kézimunka s valahányszor egy izzólámpát látok, mindig elgondolom, hány édes sóhajtást hallott ez a kis lámpa, hány szép szerelmes szempár sugárzott reá míg elkészült, mennyi édes női titkot tudna ez a kis apró jószág kibeszélni. Igen, igen, mert ezeket a kis izzólámpákat elejétől végig gyengéd női kezek készítik el — kivéve az üvegek körte alakra való fuvását. A durva férfi kéz nem is volna képes a vékony celluloid szálakat kihuzni, felgombolyítani, szarítani, vastagság szerint kiválogatni. Azután jön az így elkészített sarga szálacska a szénné atalakító kemenczékbe (no! ott is férfiak vannak) majd az egyenletes vastagsággá tétel végett olajba mártják s villamos áramot

keik kitűnik, hogy több mit 2000 tanuló jár népoktatási tanintézetekbe.

Rövid hírek. Néhai Baich Milos báró, mint a fáma híreszteli a Malenitza testvérekről is megemlékezett s a három fivérnek egyenként 10.000—10.000 frt. hagyományozott végrendeletében. — A városi nyilvános népkönyvtárból minden vasárnap és csütörtökön 2—4 óráig lehet könyveket kivenni. — Alávaló piszkos cselekedetet követtek el ismét vásott suhancok, Daum Otto városi zenetanító hazát a múlt vasárnap bebizskoltak. A károsult 20 frt. jutalmat ígér annak, ki a tettesek nyomára vezet. — Városunk igazoló választmánya f. hó 7-én tartott ülésében mind a 21 megválasztott városi képviselőt igazolta. — Kerékpárosaink ma d. e. 3. 11 órakor társaskirandulást rendeznek a Nagy-Zsámi búcsura. — A verseczi gazdasági egyesület szőlőszeti szakosztálya f. hó 14-én gyümölcs és szőlőkiállítást rendez s „szőlővényige” helyiségekben. A kiállítandó tárgyakat f. hó 13-án délután kell beküldeni. Igen kívánatos, hogy termelőink mentül nagyobb számmal vegyenek részt ez érdekes kiállításban.

A beiratások a helybeli tanonciskolába, vasárnap szept. 12-én délután 2 órakor kezdődnek s pénteken szept. 17-én este hat órakor továbbá vasárnap szept. 19-én délután 2 órakor folytatnak.

Chudy Hugo bűnügye. Az Alkotmány-utcai fogház egyik czellájában két év óta őrzik Chudy Hugó volt rendőrtanácsost, (Versecz város egykori tanácsosat) a ki ellen család és okirathamisítás miatt három év óta folyik bünyenyítő vizsgálat. Puskáriu bíró kezében volt a vizsgálat, melynek befejezését maga Chudy Hugó késleltette, részben tagadásával, részben pedig fellebbezéseivel, melyekkel a vizsgálóbíró minden végzése ellen élt. Azután befejezték a vizsgálatot, Mészáros Tivadar alügyész több rendbeli okirathamisítás miatt emelt vádat Chudy Hugo ellen s a törvényszék vádtaácsa, az ügyészi indítvány értelmében határozott is Ez ellen a tablához fellebbezett Chudy, s a mikor a tabla is helyben hagyta a vádhatározatot, a Kuria elé vitte semiségi panaszát. A Kuria pedig elutasította. A bünper ratait, melyek most érkeztek le a törvényszékhez s nyomban az előadóhoz, Czarán István táblai bírőhoz vitték, a kinek elnöklete alatt tárgyalja az ítélotanacs a bünport. Czarán négy napra tervezi a tárgyalást, melyből három nap a bizonyításra, egy nap a porbeszédre s ítéltre kell. Chudy Hugó valószínűleg november hó elején kerül bírái elé.

A csemegeszöllő szállítása a múlt héten ket-

tözött erővel indult meg városunkban. Szöllőter-bocsátánk rajta keresztül, hogy az izzó szénzálacska az olaj széntartalma egyenletesen lerakódjék a szálacska külső felületén s belsejében, úgy hogy az mindentűn egy forma tömörséggel, vastagsággal bír s végre, oly erős és ruganyossá válik a szénzálacska ezalatt, akárcsak az aczél. Hogy túlságosan meg ne vastagodjék a szálacska, arról az áram erőssége s automatikus készülékek által van gondoskodva úgy, hogy ha a szénzálacska vastagsága egy bizonyos számú gyertya erősségű langgal egyenlő világitásra van így előkészítve, a villamos áram az olajban nyugvó szénzálacskaiban megszűnik.

Az így elkészített szénzálacsákat azután gyenge női kezek nikkellaczel és platina keverék segítségével beolvasztják az üveg körtékbe, mely akkor még csöben végződik. Azután jön a lámpa a Geiszler-fele olaj legszivattyúhoz.

A körte olajjal lesz megtöltve, s villamosáramot bocsátanak a szénzálacska át s megkezdődik a szivattyúzás mikor a levegő s olajtól teljesen megszabadult az üvegcsövecskét a munkánő gyorsan beforrasztja. Hogy a még esetlegesen az üvegkörtében benne maradt legeseke-lyebb levegő se táplalhassa az izzó szénzálacska égését, a légszivattyúra helyezés előtt az üvegcsövecske belsejéig a szénzál mellé egy kis darab phosphort tesznek, ami a körte csövének vagy szárának beolvasztása után az izzó szénzálacska által a levegővel egyesülve, vékony, láthatatlan rétegben lerakodik az üveg körte belsejéig.

Az ily sok női kézen megfordult s elkészült izzólámpákat a fénymérő vagy photometerrel megvizsgálják, hány gyertya erősségű világitást lehet vele produkálni, illetve megfelelően a 16, vagy bármily előre szant gyertyafénynek. Ezeket a kísérleteket is nők végzik s ha a pontos munka daczára sem sikerült a lámpa, kiselejtezik.

melőnk naponként 100 meg száz kosár frissen szedett kitűnő csemege szőlőt küldenek szét különösen Ausztriába, hazánk északi megyeibe és Német országba.

A „Szerpsztvo” sajtópöre. A temesvári esküdtszék — mint a „Dél. Közlöny” írja — a múlt csütörtökön délután ismét a verseczi „Szerpsztvo” cz. szerb hetilapra mondta ki a „vétkes” szót. A tárgyalás nagy nehezen, kétszeres elhalasztás után volt csak megtartható s akkor is csak különböző negyedekből sikerült a megkívánt számú esküdtteket összerombitálni. Az igazolatlanul távol maradt esküdttek megkapták a méltó, szigorú pénzbüntetést, de a finale az lesz, hogy Temesvár előbb utóbb elveszti esküdtszékét, a polgárok hanyag nemtörődősége miatt. A tárgyalás, melyet az esküdtszék elnöke délelőtt kétszer is volt kénytelen elhalasztani, délután három órakor vette kezdetét és harmadfél óra alatt, egyhangú verdiktrel, a „vétkeség” kimondásával ért véget. Ilijcs dr., a „Szerpsztvo” heves véru szerkesztője ezuttal nem mutatta magát. Helyébe Kliczin Miklós, gor. kel. szerb felekezeti tanító (az okkupált tartományokból izgatás miatt már kiutasították) a lap kiadóhivatali főnökét ültette a vádlottak padjára. Négy rendbeli nemzet elleni izgató cikk miatt került oda. Rövid hat hét alatt látta ezek napvilágot. Támadásai kíméletlen durvák, izgatók. Törvény, alkotmány, kormány mind csak arra valók szerintük, hogy a szerb nemzetet „tüzzel vassal pusztítsa, kiirtsá”. Püspökét, Zmejánovic Gabort pedig egyenesen úgy állítja oda, mint a ki elárulta a szerbeket, mert magyar nyelven merészkedik hivatalosan levelezni. A verseczi főispánról pedig minden indok és bizonyítás nélkül azt írja, hogy „nyugtalanosságot szül az ő oitani működése”, természetesen „a szerbek közt”. Azután óva inti hü olvasóit, hogy ne higgyenek Budapestnek, Bécsnek, de még az autonómia rendezésének se, mert ez sem egyéb a tüzzel-vassal való szerbirtásnak és vakmerő magyarosításnak. Igazán, az ember nem tudja első pillanatra, hogy boszankodjék, avagy elmosolyogja magát azokon a naiv sületlenségeken, melyeket a cikkíró, ha ugyan ösmeri a szerbek viszonyát magyar földön, maga sem hisz el komolyan. Hiszen, ha egyebet nem mondunk, mint azt, hogy a szerb elemi, közép-és felső-iskolákban a tanítási nyelv a „szerb”, akkor mindent lezáfoltunk, mindent mondtunk „a tüzzel-vassal való magyarosítás”-ról. Hanem igaz! A verseczi szerb püspök „merészkedik” magyarul hivatalosan levelezni. Úgy látszik, a cikkíró itt is elfelejtette azt, hogy akkor a püspök egyedül csak az 1868-ik t. cikk 44. §-ának tesz eleget, nem pedig saját impulzusából izgat a szerb nemzet ellen. Az esküdtszék egyhangu

A közéletben rendszeren 16 gyertya erősségű izzólámpákat használunk, de van 5, 8, 12, 32, stb. egész száz gyertyafénynek megfelelő izzólámpa is.

Nem mulaszthatom el, hogy cikkem végén valami fontos dologra fel ne hívjam olvasóim figyelmét.

A fent leirt módon elkészített lámpák a gyárban kétszer vizsgáltatnak meg, s a kevésbbé sikerültek kiselejteztetnek, mert azok is világítanak ugyan esetleg erősebben mint például a többi jónak talált, de akkor több áramot is fogyasztanak. A nagy villamvilágítási czégek ezenkint kappak ladakba pakolva az így megvizsgált lámpákat de azért a czég is csinál ismét próbákat s ha mondjuk egy bizonyos százaléknál több kevésbbé alkalmasat talál egy rakományban, visszaadja az egészet a gyárnak.

Persze a gyár mégis túl akar adni a gyartmányán s az így kiselejtezett, nem bizonyos megkövetelt gyertyafényű erősséggel bíró lámpákon olcsó pénzen ad túl a gyár — s ezekkel a nem pontos izzólámpákkal szokták az elektromosságban utazó vigéczek az egyes városok lakosságát elárasztani.

Aki figyelemmel kísérte cikkemet az nem fog ilyen izzólámpában utazó vigécznek felulni — ha bármily olcsón kínálja is az izzólámpáját, mert tudja, hogy kára lesz azoknak használatá által. Ha tudniillik gyengébb a lámpa akkor a fényvesztés által szenved kárt a fogyasztó s ha erősebb mint kellene, akkor több áramot használ el mint szüksége volna s a többlet áram több kiadással jár többet pedig mint előre számított az ember, senki sem szeret fizetni.

Szóval vigyázzunk a vigéczekre, s amellet tekintsünk egy kis izzólámpásra tisztelettel s vegyük le előtte a kalapunkat, mert az női kezéből került ki s mint ilyen maga is a tisztaság világitás, elegancia terjesztője.

verdiktje adta meg a legjobb választ: Kliczint vétkesnek nyilvánította, mire a törvényszék kimondta vádlottra a büntetést és elítélte büntetlen előéletére való tekintettel, négyheti államfogházra és 120 frt. pénzbüntetésre.

Tanulságos mese. Hol volt, hol nem volt, még az óperenciás tengeren, a kakassarkon forgó váron is túl volt, oit valahol China vagy Japán tájékán a sárga folyam partján Vutisán hegy lábánál terpeszkedett egy nagy város, nevezzük Ven-Csen-Csin-nak. Ez a város legelső sorban arról volt nevezetes, hogy város atyai (a Chinai író hozzá tette: „tisztelet a kivételeknek“) mint a közjót hevülő önzetlen, napidijak után nem futó, saját hasznukat sohasem kereső, liferalásokkal nem foglalkozó érdemekben gazdag bölcsek — büszke önértéssel verték a mellüket minden alkalommal, beszéltek nagy hangon, belekötöttek minden élő teremtménybe — lett legyen az mandarin vagy másfajta magas hivatalnok — egy szóval nem feltek azok még a „nap fia“ hatalmától sem, ha a közjót kellett előmozdítani. Különösen kitűnt köztük egy nagyhangú veterán városatyja, mindennemű kommissiók örökös tagja, és mint fő fő ember azokban a kommissiókban, melyek p. u. a veszedelmes sárga folyam (Ott található a chinai térkepeken) szabályozásánál s más középületek, avagy nagy chinai falak építésénél mint felügyelő és ellenőrző egyedek, közegek . . . működtek. Ez a czopfos önzetlen bölc, annyira szívén viselte szülővárosának érdekeit, hogy ha valamit kellett építeni, teljes készséggel maga vállalkozott a munka teljesítésére, s önzetlenségében annyira ment, hogy csak a közjót nézvé, városatyai hatalmát ki nem használván 18 — 20.000 Tungtsinnal drágabban ajánlkozott megcsinálni bizonyos munkát — mint mások — mint esetleg nem Ven-Csen-Csin város szülőttei. Történt pedig, hogy a nap fia törvényt hozott, hogy széles nagy birodalmanak minden városában a középítkezéseket — mint vállalkozó — az kapja meg, aki olcsóbban dolgozik, és tudományával garanciát tud nyújtani. Valami nagy monstrum középületet kellett emelni, mely világhírűvé tegye az úgy is híres várost. A veterán önzetlen, saját zsebére nem tekintő városatyának nagyon rosszul esett, hogy az építkezést nem ő kapta meg, hanem más városbéli, de a Nap Birodalmának híres tudományú, megbízható, sok adót fizető polgára. S a polgártársai által kitüntetett veteránus, a mintapolgár, minden ügyek és dolgok mély ismerője, önzetlenségének azzal adta jelét, hogy a városban található összes kőkoczkagyarak készítményeit megvásárolta, lefoglalta. A konkurens vállalkozót nagy bajba, nagy költségbe keverte ez a sárga kereső jóindulat s bár nagy neheze esett — mivel Ven-Csen-Csin kőkoczká termékeit fufangos módon megvontak tőle — a Sárga folyam hajzáin, — Bun-Csun-Csüing város gyáraiból hozatott nagy költséggel 400.000 kőkoczkát. A középület emelődött az idegen város köveivel, a mandarinok, a Comissiók ki mondták, szégyenkezve, hogy a Bun-Csun-Csüing kőkoczká 50%-jobb, mint a Ven-Csen-Csin, de hát kifogást, kifogásra találhat az önzetlen chinai kebel, a melynek fajt de nagyon, de égetően, hogy ime nyakán ragad a sok kü. — „Sógor: Drága városatyja testvérem! (a Chinaiaknál is meg van a sógor-ság-komaság) Lokd ódalba azt a „Hergelöfenert“ mond meg neki, hogy vegye meg a köveimet, mert Istók ucsse arról koldulok, ha rajtam szárad azután . . . „nem lesz a kommissióban semmi baj“ . . . És megtörtént a nagy esemény . . . Ven-Csen-Csin város önzetlen édes apja, kiállított egy nyugtát hogy „ajándékképen“ (A chinai krónikások esküt tesznek rá, ha kell, hogy így hangzik az epistola) elfogadott 500 csingult! Es ezt a dokumentumot nem igen rejtegeti véka alá az eddig Bun-Csun-Csüingbéli küvet liferaló gyaur. A sárga és kék folyam partjain, a nagy falak mellett, ha kell minden karavánnak felmutatja, Ven-Csen-Csin dicsőségére, az utókornak követendő példaképen. És azóta hangzik a példa szó nem hogy „Nyomatatos lúnak nem kotik be a száját“ . . . hanem . . . „Dicső dolog, lélekemelő, buzdító példa is a „Nemzeti ajándék“.

Czopfos.

Nyilttér.

Hova kellene ivlámpa ?

Tekintetes szerkesztő úr!
Megbocsásson tekintetes szerkesztő úr, hogy ezen pár sornak közzé tételét kérjük becses lap-

jában, azonban úgy hisszük oly közérdekű a dolog, hogy talán nem árt egy kissé szellőztetni addig amig, még nem késő.

A villamvilágítási vezeték oszlopai talán már az egész városban allanak, s azt látjuk, hogy a lámpákat is elhelyezik már, úgy szintén az ivlámpa karokat is feltették már az egész városban. Nem szólunk semmit sem az izzó, sem az ivlámpák elhelyezése ellen sőt csak dicsérettel emlekezhetünk meg arról a czélszerű beosztásról a mit ezen a téren tapasztaltunk eddig.

Hanem egy fontos helyet — előttünk legálább az — úgylátszik mégis kifejejtettek azok akik az ivlámpák elhelyezését megállapították. Városunkban egyetlen egy pont van ahol öt utca fut egybe s ez az Andrássy sétátér mögött van a hol a Laktanya utcát a Mészai utca, Csatorna utca és a Háromszög utca szeli át.

Ez a pont a város egyik legélénkebb pontja éjjelenként is, s azonkívül egy nagyobb éjjeli esőzészkor itt egész tenger szokott lenni, úgy hogy ha valahol szükség van nagyobb éjjeli világításra, úgy ezen hely bizonyára az.

Ezen az uton hívjuk fel tehát polgármeesterünk figyelmét erre a város közepén fekvő elhagyatott helyre s kérjük helyzetesen el ide is egy ivlámpát, hogy ne legyen az ember esténként a nyaktörés veszedelmének kitéve ezen a példatlanul komiszul kikövezett ponton, és hogy esetleges éjjeli vízáradások alkalmával, legalább lathassa az ember azt a veszedelmes tengert, a mint a környék lakóinak keresztül kell gázolni vagy evezni, hogy házukig juthassanak.

Nem sokat kérük, csak egyetlen egy ivlámpát ennyit talán megérdemelünk mi is, akiknek erre az ivlámpásra tényleg szükségünk van, s akik ép oly adófizető polgárai vagyunk a városnak, mint más asphaiton járó, fényárban fürdő lakója a városnak.

Hiszük s reméljük, hogy szavunk nem lesz a pusztában elhangzó szó.

Több környékbeli lakós.

Henneberg selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkazott, mintázott, damaszolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban s. a. t.) a megrendelt arukat, **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva** valamint **mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, Svájcba** czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztettek.

2902. szám. — 1897.

Hirdetmény.

Az 1897. évre megállapított általános hadmentességi díj kivétési lajstrom a tekintetes m. kir. pénzügyigazgatóság 50711/1897. számú kör-

rendeletével leküldetvén, az 1883. évi 44. t.-cz. 16. §-a értelmében folyó évi szeptember hó 13-ától szeptember hó 31-éig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetik.

Azon adózók, kik az illető adó kivétési lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben megróva voltak a lajstrom kitételétől számított 15 nap alatt azon adózók pedig, a kik a kivétési lajstromban megállapított adónemmel most első ízben rovatnak meg, az adókönnyvecskéikbe történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt kotelesek esetleges felszólamlásikat alulírt városi adóhivatalnál annál bizonyosabban benyújtani, mert később benyújtott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Városi adóhivatal. Verseczen, 1897. évi szeptember hó 12-én.

Bodry,

tanácsnok, mint városi adóhivatali főnök.

Kényelmes jó lakás.

Az iskola utcai 7-ik számú házban 5 szobából, előszobából, 2 konyhából, kamarából, padlásból és pinczéből álló lakás azonnal bérbeadandó. Bővebbet

Zoffmann Károlynál.

4568. szám. — 1897. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Seemayer Károly ügyvéd javára Borács Akim elleni végrehajtási ügyben 117 frt. 70 kr. tőke, ennek 1896. évi ápril 8 től járó 6% kamatai 26 frt. 30 kr. eddigi 9 frt. 65 kr. jelenlegi költség kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Varadia község 301. sz. tkjében írt A I. (702—703) hr. sz. 380. öszs. szám ház és házhelynek. (3784—3788) hr. szám (9498—9501) hr. szám (13030—13033), (13417—13420), (1428—1429), (1843—1844), 8360/82, (9099—9100) hr. szám ingatlanoknak 1/2-ed része 1017 frt. — továbbá a varadiai 352. sz. tkjében A I. (777—778) hr. sz. és 410 öszs. sz. ház és házhelynek 5729, 1401, (14048 3 - 14049 1) hr. sz. ingatlanok 1/2-ed része 104 frt. — végül a varadiai 1652. szám tkjében felvett (763—764) hr. 404. öszs. sz. ház és házhely a Lörinez Pau javára bekebelezett eltartási joggal terhelten az 1881. évi LX. törvény-cikk 156. §-ának alkalmazásával egészben 416 forintban megállapított kikiáltási árban 1897. évi október hó 27-ik napján delelotti 9 órákor Varadián a községi előjárásági irodában megtartandó nyilvános árveresen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli igéretet senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 101 forint 70 krajczárt, 10 forint 40 krajczárt és 41 forint 60 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. nov. 1-én 3333. sz. u. kelt I. M. R. S. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt atszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság telekkönyvi irodájában és a község előjáróságánál megtekinthetők.

Verseczen, 1897. évi július hó 16-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál.

Paulovics, kir. jbiró.

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsém Versecz és vidéke Nagydemü Közönségének nagybecsü tudomására hozni, hogy **július hó 5-én a Tokin János-féle Ferencz József-téren fekvő házban**

Divat és kézmű cikkek rövid és nórinbergi áru kereskedést

nyitottam meg és legfőbb elvem a T. Cz. Közönség igényeit pontosan a legjobb árukkal kielégíteni.

Szabott és jutányos árak.

Teljesen új és jó árukkal üzletemben minél számosabb megrendelést kérve maradok tisztelettel

Berecz Sándor.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetők kimutatása az 1898. évi virilisták névjegyzékének összeállítására czéljából f. évi szeptember hó 15-től bezárólag szeptember hó 22-ig a hivatalos órák alatt a netáni felszólamlások beadhatása végett a városi főjegyzői irodában közszemlére, ki lesz téve.

Verseczen, 1897. évi szeptember hó 9-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester

Hirdetmény.

Hivatkozással a mai napon 8527. sz. alatt kibocsátott polgármesteri hirdetményre és az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-ára ezennel közhírré tétetik, hogy az igazoló választmány folyó évi szeptember hó 23-án délelőtt 8—11 és délután 3—5 óráig a főjegyzői irodában az 1898. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítása és a netáni felszólamlások tárgyalása végett nyilvános ülést fog tartani.

Azok, kik az idézett törv.-cikk 26. §-ában említett kedvezményt igénybe venni óhajtják kötelesek ugyanazon törv.-cikk 27. §-a értelmében az ülések tartama alatt az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban ebbeli jogosultságukat igazolni.

Igazoló választmány. Verseczen, 1897. évi szeptember hó 9-én.

Dr. Demetrovics Mihály,
elnök.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy özv. Stepp Katalin mint kk. Stepp Pál, Teréz, József és Katalin gyermekei javára Nikolae Stefan elleni végrehajtási ügyben 200 frt. tőke, ennek 1894. évi február hó 5-től járó 6% kamatai 12 frt. 80 kr. eddigi, 8 frt. 65 kr. jelenlegi költség, — továbbá csatlakozást nyert a m. kir. államintézet részére 248 frt. 07 kr., ennek és pedig 249 frt. 24 kr. utáú 1895. márczius hó 27-ől járó 6% kamat, 2 frt. 20 kr. bélyeg és 7 frt. költség kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Kis-Zsám község 4. szám tkjében A I (5-6) hr. és 3. ösz. sz. beltelkes ház, 478. (842-843) 927. hr. sz. ingatlanok és idetartozó 1 hold legelő 1926 frtban megállapított kikiáltási árban 1897. évi október hó 25-ik napján délelőtti 9 órakor Kis Zsámon a községi előjárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéret senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatul fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 192 frt. 60 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 107. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt át szolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósi telekkönyvi irodájában és a községi előjáróságnál megtekinthetők.

Verseczen, 1897. évi július hó 11-ik napján.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság.

Paulovits, kir. járásbíró.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Jorga Jena és Zsán Szolomia varadiak lakosok javára Klénes Pau varadi lakos ellen 47 frt. 02 kr. tőke és 6 frt. 50 kr. eddigi, 5 frt. 65 kr. jelenlegi költségek behajtása végett az 1881. évi LX. t.-cz. 153 §-ának alkalmazásával az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Varadiak község 2585. sz. tkjében felvett A I. 890-893. hr. sz. 446. ösz. sz. ház 300 □-öl házhelyvel 334 frtban megállapított kikiáltási árban az 1897. évi október hó 8-ik napján délelőtti 9 órakor Varadián a községi előjárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéret senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatul fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 33 frt. 10 kr. készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. R. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt át szolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósi telekkönyvi irodájában és a községi előjáróságnál megtekinthetők.

Verseczen, 1897. évi július hó 16-ik napján.

Kir. járásbírósi hatóság.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külsőváci-ut 45. sz.

Sürgönyezim: **SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.**

GYART:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (10% szénmegtakarítás), petroleum- és benzin-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertörőket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij-, és kézi hajtásra valamint villamos üzemre. Artézi kutfelepitményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegődör tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tüzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

„Gyógy be jó!”

Mindenki a ki feltli az egészségét és megsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről Mert a Kathreiner-kávé hozzáát a által elvész az idegizgató bakkávének általános ismert és rendes használatával annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megromtotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknel sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek györge szervezetére különösen jóté ony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes,enyhe íze miatt, ugy bakkávéizzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéitalt megsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár bakkávéval vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátaból készül; a bakkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghiresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a bakkávé kellemesen ingerlő izét és a maláta-kávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Érelem: Tévedések és megkárosodás kikörülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vizsgálni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

